

Rafał Zajkowski*

Kill Boxy jako zaawansowane środki koordynacji w realizacji ognia połączonego

Streszczenie

W artykule zaprezentowano wyniki badań, które przeprowadzono w celu rozwiązania głównego problemu badawczego wyrażanego w postaci pytania: Jak prawidłowo wykorzystywać zaawansowane środki koordynacji działań? Do rozwiązania problemu badawczego wykorzystano teoretyczne i empiryczne metody badawcze takie, jak: synteza, analiza, porównanie oraz wywiad ekspercki¹. Na podstawie wyników badań przedstawiono charakterystykę zaawansowanych środków koordynacji działań tzw. Kill Boxów wykorzystywanych do realizacji ognia połączonego (ang. Joint Fire – JF). Opisano ich rodzaje, organizację oraz sposób zarządzania nimi w odniesieniu do statusów ognia i przestrzeni powietrznej. W publikacji przytoczono sposób planowania i przygotowania Kill Boxów, które mogą być pomocne w przyszłych operacjach wojskowych polskich i sojuszniczych.

We wnioskach zaprezentowano argumenty klasyfikujące Kill Boxu jako środka koordynacji przeznaczonego do operacyjnego poziomu dowodzenia, a także ze względu na znaczące różnice w definiowaniu i praktyce zaproponowano potrzebę dokonania głębszej analizy tych środków oraz zbadania ich cech i właściwości pod względem użycia ich na poziomie taktycznym.

Słowa kluczowe: środki koordynacji przestrzeni powietrznej, środki koordynacji wsparcia ogniowego, kontrola przestrzeni powietrznej

* Ppłk dr Rafał Zajkowski, Akademia Sztuki Wojennej w Warszawie, Wydział Wojskowy, e-mail: r.zajkowski@akademia.mil.pl, ORCID: 0000-0001-7669-5804.

1 Zob. D. Silverman, *Prowadzenie badań jakościowych*, Warszawa 2012.

Wstęp

Ogień połączony (ang. Joint Fire – JF) oraz połączone wsparcie ogniowe (ang. Joint Fire Support – JFS) to zagadnienia, które coraz dynamiczniej wybrzmiewają w Siłach Zbrojnych RP. Proces ich planowania stanowi nie lada wyzwanie zarówno dla taktyków, jak i strategów przygotowujących działania militarne. O ile tematyka JF ma już swoją podstawową wykładnię doktrynalną (DD. 3.30), która wskazuje ogólne zasady prowadzenia ognia połączonego na poziomie operacyjno-strategicznym, o tyle na poziomie taktycznym odpowiednie doktryny są obecnie jeszcze opracowywane. Wszelkie działania w sferze szkolenia personelu, przygotowania struktur, zaplecza technicznego do realizacji JFS odbywają się na podstawie „Koncepcji pozyskania i przygotowania sił i środków do realizacji połączonego wsparcia ogniowego w działaniach połączonych” z 2015 roku. Znaczące zmiany zachodzące w Wojsku Polskim sprawiły, że niektóre zapisy wyżej wymienionych koncepcji również wymagają aktualizacji. Potrzeba taka została dostrzeżona i aktualnie Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych organizuje zespół roboczy do pracy nad nową koncepcją, która usprawni proces implementacji nowych rozwiązań pomocnych w realizacji JFS w Siłach Zbrojnych RP².

Zarówno w odniesieniu do JF, jak i JFS jednym z głównych problemów praktycznych jest koordynacja działań wszystkich zaangażowanych w rażenie efektorów³. Należy zwrócić uwagę, że działania należy rozpatrywać nie tylko w płaszczyźnie poziomej, lecz także w płaszczyźnie pionowej – w przestrzeni powietrznej, która do tej pory była tylko dla lotnictwa naturalnym środowiskiem wykonywania zadań. Modernizacja polskich sił zbrojnych, zastosowanie nowych technologii oraz sprzętu i uzbrojenia sprawiły, że przedstawiciele wszystkich rodzajów sił zbrojnych w mniejszym lub większym stopniu stają się użytkownikami przestrzeni powietrznej⁴ (WRiA, BSP, LWL, OPL, LSP⁵ itp.). Każdy z tych użytkowników ma zróżnicowany pogląd, procedury i świadomość

2 Zob. J. Wiśniewski, *System walki Sił Zbrojnych RP w otoczeniu sojuszniczym*, [w:] *Obronność jako dyscyplina naukowa*, red. A. Polak, K. Krakowski, Warszawa 2015.

3 W wojskowości efektozem jest nośnik ładunku bojowego.

4 Zob. A. Glen, W. Marud, *Kontrola przestrzeni powietrznej w czasie kryzysu i wojny*, Warszawa 2002.

5 Przestrzeń powietrzną, pod kątem zapotrzebowania jej elementów, użytkują: wojska raketowe i artylerii (WRiA), bezzałogowe systemy powietrzne (BSP), lotnictwo wojsk lądowych (LWL), wojska obrony przeciwlotniczej (OPL), lotnictwo sił powietrznych (LSP) oraz w mniejszym stopniu wojska inżynieryjne, chemiczne i radiotechniczne.

zamawiania przestrzeni powietrznej i w rezultacie jej prawidłowego wykorzystywania. Jednym ze sposobów koordynacji działań różnych użytkowników w przestrzeni powietrznej jest zastosowanie charakterystycznych trójwymiarowych bloków przestrzennych ziemia–powietrze, tzw.: Kill Boxów (KB).

Charakterystyka Kill Boxów

Zgodnie z zapisami doktrynalnego dokumentu sojuszniczego ATP-3.3.2.1⁶ Kill Boxy są uznawane za środki koordynacji ognia połączonego (JF) i przeznaczone do zabezpieczenia wysiłku izolacji lotniczej (ang. Air Interdiction – AI), jako składowa połączonego procesu targetingu dowódcy sił połączonych (ang. Joint Force Commander – JFC). Macierzyste źródło doktrynalne DD-3.30 traktujące o ogniu połączonym wskazuje, że: Kill Box to jeden ze sposobów koordynacji, który stosuje się podczas realizacji izolacji lotniczej – AI, i bezpośredniego wsparcia lotniczego (ang. Close Air Support – CAS)⁷. Definicja Kill Boxu, korelującą z dokumentem sojuszniczym ATP-3.3.3.1, również traktuje ten element koordynacji jako obszar, w którym nie wykonuje się zasadniczo misji CAS i nie jest wymagane końcowe naprowadzanie przez wysuniętego nawigatora lotnictwa, opublikowana jest w dokumencie „Joint Publication 3-09.3, Close Air Support”⁸. W zależności od źródła definiowania Kill Boxy wykazywane są również jako środki koordynacji wsparcia ogniowego (ang. Fire Support Coordination Measures – FSCMs), w którego ramach zwiększana jest efektywność środków rażenia z powietrza przy jednoczesnym zredukowaniu konieczności ścisłej koordynacji z odpowiedzialnym za ustanowienie danego Kill Boxu „gospodarzem”⁹ [nie jest wymagane końcowe naprowadzanie przez wysuniętego nawigatora naprowadzania lotnictwa – JTAC-a (ang. Joint Terminal Attack Controller)]¹⁰. W zależności od miejsca, w którym projektowany jest dany KB, jego zwierzchnikiem jest właściwy dowódca (operacyjny/komponentu) lub osoba przez niego wyznaczona do sprawowania tej funkcji. Ustanowienie KB wymaga dokładnego planowania i koordynacji pomiędzy dowódcami komponentów, w których granicach i sąsiedztwie KB będą ustanowione.

6 Zgodnie z informacjami z CDiSZ dokument „ATP-3.3.2.1” na podstawie decyzji MON będzie obowiązujący w Siłach Zbrojnych RP w wersji anglojęzycznej od 2020 r.

7 *Ogień połączony w operacji*, DD-3.30, Bydgoszcz 2017, s. 35.

8 *Joint Publication 3-09.3, Close Air Support*, Waszyngton 2019, s. III-60.

9 *AArtyP-5, NATO Fire Support Doctrine*, Bruksela 2015, s. 5-19.

10 ATP-3.3.5.1, *Joint Airspace Control, Techniques and Procedures*, Bruksela 2016, s. 4-4.

Zwierzchnik KB wyznacza osobę odpowiedzialną za koordynację wewnątrz Kill Boxu, tzw. koordynatora. Jego zadaniem jest weryfikacja obszaru przed wprowadzeniem statusu ognia „Hot”, pod względem rozmieszczenia i przebywania statków powietrznych i wojsk własnych. W sytuacji, gdy istnieje możliwość wykonywania zadań w ustanowionym Kill Boxie przez lotnictwo lub wojska własne, status „Hot” należy wprowadzić tylko na poszczególne kwadraty lub bloki tego Kill Boxu (rys. 4). Koordynator musi posiadać łączność radiową z każdym statkiem powietrznym/operatorzem BSP.

Kill Boxy mogą być używane razem z innymi środkami koordynacji FSCM i ACM (ang. Fire Support Coordination Measures, Airspace Coordination Measures), a szczególnie tam, gdzie inne środki koordynacji nie zostały wcześniej zaplanowane. W związku z powyższym w sytuacji zwiększonego natężenia ruchu w KB wskazane jest zapotrzebowanie dodatkowych środków koordynacji, np.: ROZ (ang. Restricted Operations Zone), NFA (ang. No-Fire Area)¹¹.

Kill Boxy są wykorzystywane zwłaszcza w sytuacjach efektywniejszego rażenia celów: 1) mobilnych (z użyciem lotnictwa – AI)¹²; 2) nieprecyzyjnie określonych (położenie, czas) lub jeszcze nieznanymi; 3) znajdujących się w bliskim sąsiedztwie lub granicach FSCL (ang. Fire Support Coordination Line); 4) w ramach misji SEAD (ang. Suppression of Enemy Air Defense).

Jeżeli KB jest ustanowiony w sąsiedztwie lub w granicach odpowiedzialności różnych komponentów, np. przy FSCL, to należy o tym poinformować wszystkie zaangażowane komórki i przekazać im informacje dotyczące wyznaczonego koordynatora KB, przyporządkowanej częstotliwości radiowej oraz jego wymiarów. Wszystkie informacje dotyczące typu Kill Boxu, czasu jego wykorzystania oraz jego cechy (długość, szerokość, wysokość) muszą być opublikowane w odpowiednim rozkazie¹³, np. ATO/ACO (ang. Air Tasking Order/Airspace Control Order), i przekazane do wszystkich zainteresowanych. Wyjątek stanowią KB „natychmiastowe”, których użycie jest sposobem na szybszą realizację zadań wskazanych w procesie targetingu dynamicznego umożliwiającego w relatyw-

11 Żaden żołnierz ani statek powietrzny niezaangażowany w zadanie w danym KB nie może w nim przebywać bez ścisłej koordynacji.

12 Kill Boxy nie są wymogiem bezwarunkowym do wsparcia wszystkich misji izolacji lotniczej (AI), lecz planowanie ich zmniejsza czas i wysiłek dodatkowej koordynacji w trakcie rażenia celów.

13 W przypadku utworzenia KB na potrzeby CAS (zgodnie z DD-3.30) do wysokości poziomu koordynacji (ang. Coordination Level – CL) nie zachodzi potrzeba publikacji w rozkazie ATO/ACO. Wiadomość taka musi jedynie zostać opublikowana i rozpowszechniona wśród zainteresowanych w ramach komponentu lądowego.

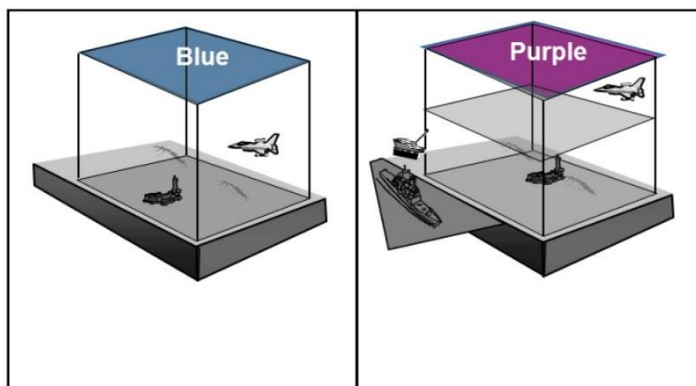
nie krótkim czasie efektywną koordynację i kontrolę oraz przeprowadzenie sprawnego ataku na cele wrażliwe czasowo (ang. Time Sensitive Target – TST)¹⁴.

Nie wszystkie warianty dotyczące użycia KB można przewidzieć, ponieważ jest to uzależnione od indywidualnych uwarunkowań (np. technicznych, sprzętowych, geograficznych), dlatego przy planowaniu tego środka koordynacji należy wzorować się na sprawdzonych procedurach ACM i FSCM, zdobytych doświadczeniach, a także kierować się logiką odnoszącą się do środowiska działania oraz możliwości sił i środków zamawiającego Kill Box¹⁵.

Identyfikacja Kill Boxów

W celu efektywniejszego doboru odpowiedniego środka koordynacji do rodzaju planowanej misji wyróżniono dwa rodzaje Kill Boxów: 1) Kill Box niebieski (ang. Blue Kill Box – BKB); 2) Kill Box fioletowy (ang. Purple Kill Box – PKB).

Główne cechy niebieskiego KB predestynują go do zabezpieczenia ataku przez lotnictwo na cele naziemne bez dodatkowej koordynacji ze stanowiskiem dowodzenia/dowódcą, który ustanowił ten Kill Box. Przestrzeń powietrzna (lub jej część)¹⁶ w niebieskim Kill Boksie jest przeznaczona wyłącznie do ruchu statków powietrznych (ewentualnie BSP) – rysunek 1a.

Źródło: ATP-3.3.2.1, *Tactics...*, s. A-4.

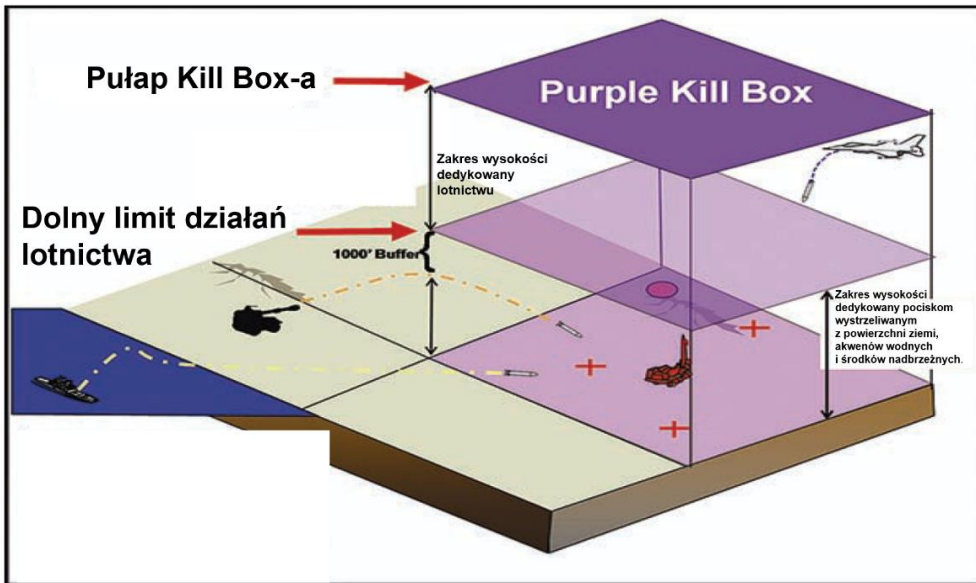
Rys. 1. Od lewej: a) Kill Box niebieski (BKB); b) Kill Box fioletowy (PKB)

14 Zob. *Multi-Service Tactics, Techniques, and Procedures for Kill Box Employment*, 2009.

15 ATP-3.3.2.1, *Techniques and Procedures for Close Air Support and Air Interdiction*, Bruksela 2019.

16 Zob. rysunek 5. W niebieskim KB nie wszystkie bloki mają status przestrzeni „Open”.

Kill Box fioletowy jest złożonym środkiem koordynacji, który daje możliwość atakowania celów naziemnych przez różne platformy do prowadzenia ognia z ziemi, powietrza, akwenów wodnych oraz środków przybrzeżnych również bez dodatkowej koordynacji ze stanowiskiem dowodzenia/dowódcą, który ustanowił ten Kill Box. W Kill Boksie fioletowym dokonywany jest podział pionowy przestrzeni powietrznej¹⁷. Pierwszy zakres wysokości (od ziemi do określonej wartości¹⁸) jest przeznaczony dla pocisków wystrzeliwanych z powierzchni ziemi, akwenów wodnych i środków nadbrzeżnych. Drugi zakres wysokości (odseparowany odpowiednim buforem wysokości)¹⁹ przydzielany jest dla ruchu statków powietrznych i platform BSP (rys. 1b, rys. 2).

Źródło: na podstawie *Multi-Service...*, s. 101.

Rys. 2. Kill Box fioletowy z podziałem wysokości

17 ATP-3.3.2.1, *Tactics...*, s. A-3.

18 Wartość ta określana jest na podstawie maksymalnego zasięgu pionowego środków rażenia wykorzystywanych w danym Kill Boksie.

19 Zakres wysokości dla pocisków wyliczany jest na podstawie planowanej maksymalnej wysokości toru lotu pocisków. Powierzchnia ta jest oddzielona od powierzchni statków powietrznych buforem bezpieczeństwa –separacją wysokościową.

Proces ustanawiania nowego Kill Boxu (PKB/BKB) polega na planowaniu go jako środka koordynującego, który może zostać użyty w czasie trwających działań lub w dopiero planowanych w przyszłości. Zamówiony Kill Box aktywowany zostanie w określonych przedziałach czasowych, które dają skuteczne i elastyczne jego wykorzystanie. Skuteczne czasy używania Kill Boxów określają dwa odpowiednie statusy ich użycia (tab. 1). Statusy te mogą zostać zakłócone częściowo lub całkowicie przez inne środki koordynacji ognia – FSCM, lub środki koordynacji przestrzeni powietrznej – ACMs. Należy podkreślić, że zarówno ograniczające środki FSCMs, jak i środki koordynacji przestrzeni powietrznej ACMs mają zawsze status nadrzędny w stosunku do Kill Boxu, w ramach którego są utworzone.

Tabela 1. Statusy określające możliwości wykorzystania Kill Boxu

		STATUS PRZESTRZENI	
		„OPEN” Statki powietrzne dozwolone (z koordynacją)	„CLOSED” Statki powietrzne zabronione
STATUS OGNIA	„HOT” Rażenie nie wymaga wcześniejszej koordynacji	Rażenie dozwolone Statki powietrzne dozwolone	Rażenie dozwolone Statki powietrzne zabronione
	„COLD” Rażenie wymaga wcześniejszej koordynacji	Rażenie wymaga koordynacji Statki powietrzne dozwolone	Rażenie wymaga koordynacji Statki powietrzne zabronione

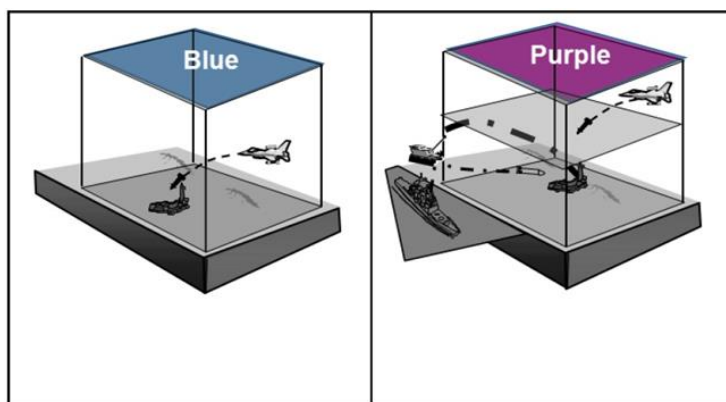
Źródło: na podstawie ATP-3.3.2.1, *Tactics...*, s. A-2.

W tabeli 1 zostały przedstawione dwa rodzaje statusów określających „dostępność” Kill Boxu w wymiarze lądowym i powietrznym – status prowadzenia ognia; status przestrzeni powietrznej.

Status prowadzenia ognia odnosi się do możliwości wykonywania rażenia w danym KB lub jego części. Status „Hot” informuje, że można wykonywać działania ogniowe bez wcześniejszej koordynacji. Wprowadzenie statusu „Hot” aktywuje jednocześnie skuteczny czas działania Kill Boxu. Status „Cold” to stan, podczas którego nie można wykonywać zadań ogniowych bez dodatkowej koordynacji. Jednocześnie należy pamiętać o drugim wymiarze –

powietrznym. Status przestrzeni powietrznej odwołuje się do dostępności przestrzeni powietrznej znajdującej się w ramach Kill Boxu. Status „Open” informuje o możliwości przebywania w KB statku powietrznego lub BSP, status „Closed” zaś zakazuje ruchu statków powietrznych/BSR. Poniżej przedstawiono kilka korelacji statusów w KB niebieskim i fioletowym²⁰.

Na rysunku 3 przedstawiono Kill Boxy, w których występuje status „Hot” w odniesieniu do rażenia celów naziemnych oraz status „Open” określający otwartą przestrzeń powietrzną w granicach tego Kill Boxu. Oznacza to, że użycie ognia nie musi być ściśle koordynowane, a statki powietrzne mogą znajdować się w granicach określonych dla tego Kill Boxu.

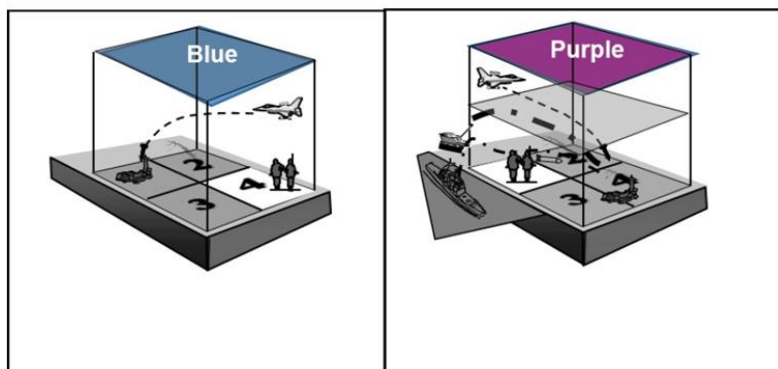

Źródło: na podstawie ATP-3.3.2.1, *Tactics...*, s. A-3.

Rys. 3. Od lewej: a) Kill Box niebieski, b) Kill Box fioletowy

W przypadku zmiany status rażenia na „Cold” i utrzymaniu statusu przestrzeni powietrznej w statusie „Open” statki powietrzne/BSP mogą przebywać w obszarze Kill Boxu, ale nie mogą używać uzbrojenia.

Na rysunku 4 zaprezentowano sposób podziału podstawy Kill Boxu służący do elastyczniejszego użycia jego powierzchni. Wykorzystano do tego system referencyjny GARS (ang. Gridded Area Reference System), który określa, że podstawa całego Kill Boxu definiowana jest jako płaszczyzna 30' x 30' (ok. 44 km x 44 km).

Źródło: na podstawie ATP-3.3.2.1, *Tactics...*, s. A-3.

Rys. 4. Od lewej: Kill Box niebieski i fioletowy z podziałem podstawy

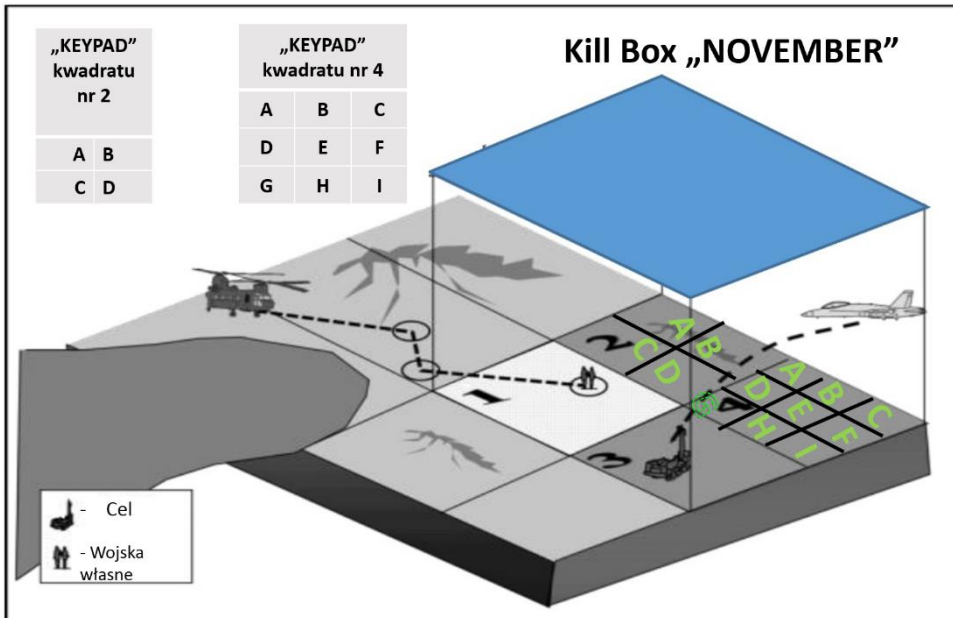
W celu konkretyzacji każda płaszczyzna podstawy Kill Boxu może zostać podzielona na mniejsze kwadraty 15' x 15' (ok. 22 km x 22 km)²¹. Każdy kwadrat można dodatkowo podzielić na kolejne, mniejsze bloki za pomocą odpowiedniego klucza literowego bądź cyfrowego „keypad-a”, co daje użytkownikom możliwość wydzielenia konkretnych powierzchni i udostępniania przestrzeni powietrznej z większą precyzją i elastycznością. Rozwiązanie to daje możliwość prowadzenia różnych działań (przy zachowaniu standardów bezpieczeństwa) w granicach KB takich, jak np.: 1) odtworzenie gotowości bojowej statków powietrznych; 2) prowadzenia misji poszukiwania i ratownictwa (ang. Search and Rescue – SAR); 3) odzyskiwania personelu; 4) nagłego podebrania i wycofania sił wykonujących zadanie w danym rejonie; 5) ewakuacji rannych i poszkodowanych (ang. Medical/Casualty Evacuation – MEDEVAC/CASEVAC) – rysunek 5.

W Kill Boksie „November” (rys. 5) przedstawiono propozycje podziału podstawy Kill Boxu na kwadraty o numerach 1–4. Kwadraty o numerach 2 i 4 podzielono za pomocą klucza literowego „keypad-a” na mniejsze bloki: A – Alpha, B – Bravo, C – Charlie...²². W zależności od sytuacji klucz literowy/cyfrowy może odnosić się do mniej lub bardziej dokładnych podziałów kwadratu Kill Boxu. Zaprezentowany system podziału podstawy Kill Boxu na kwadraty

²¹ Ibidem.

²² Zgodnie z alfabetem fonetycznym NATO, który został opracowany przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ang. International Civil Aviation Organization – ICAO). Alfabet jest najbardziej rozpowszechnionym systemem literowania wyrazów w pewnych specyficznych zastosowaniach, np. w lotnictwie podczas prowadzenia komunikacji radiowej, gdzie każdej literze alfabetu odpowiada ustalone słowo.

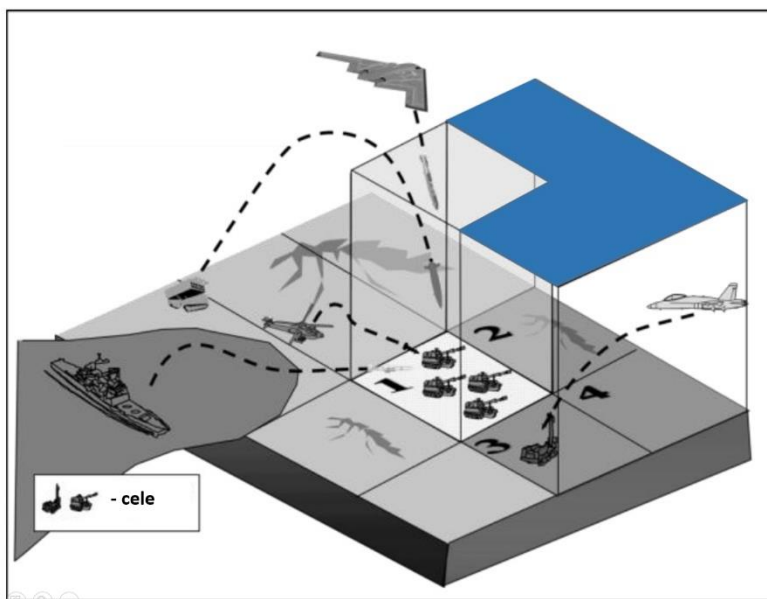
i bloki, a także operowanie odpowiednimi statusami rażenia i przestrzeni powietrznej dają kompleksowy sposób zarządzania ustanowionym Kill Boxem i prowadzeniem proceduralnej kontroli w jego wnętrzu. Dzięki temu zwiększa to możliwości wykonywania różnego rodzaju zadań (w tym ogniowych) w jednym czasie, przy zachowaniu maksymalnego bezpieczeństwa wojsk własnych.

Źródło: na podstawie ATP-3.3.2.1, *Tactics...*, s. A-III-2.

Rys. 5. Kill Box niebieski z podziałem podstawy

Na rysunku 6 przedstawiono Kill Box o statusie ognia „Hot” w odniesieniu do kwadratu pierwszego i trzeciego. W kwadracie drugim i czwartym obowiązuje status ognia „Cold”, co oznacza, że mogą znajdować się tam lub przemieszczać wojska własne lub obiekty, których zniszczenie nie jest w gestii dowódcy operacyjnego. Status przestrzeni powietrznej „Open” dotyczy kwadratu 2, 3 i 4. W kwadracie 1 przestrzeń powietrzna dla lotnictwa jest zamknięta – status „Closed”.

Źródło: na podstawie ATP-3.3.2.1, *Tactics...*, s. A-III-2.

Rys. 6. Przykładowe zastosowanie statusów ogni i przestrzeni w różnych kwadratach Kill Boxu

Wysokość Kill Boxu (górna granica oraz zakresy wysokości w odniesieniu do PKB) oraz dodatkowe środki (jeżeli potrzebne) koordynacji przestrzeni powietrznej ACMs wewnątrz KB ustala zwierzchnik przestrzeni powietrznej ACA (ang. Airspace Control Authority) w porozumieniu z koordynatorem wsparcia ogniowego oraz z komórką odpowiedzialna za przestrzeń powietrzną. Ustalane wartości wysokości powinny zostać ujęte w planie kontroli przestrzeni powietrznej (ang. Airspace Control Plan – ACP), rozkazie ACO lub instrukcjach specjalnych (ang. Special Instructions – SPINS)²³.

Zakończenie

Architektura Kill Boxów oraz przedstawione przykłady ich użycia wskazują, że są one zwykle wykorzystywane do wsparcia relacji dwóch lub więcej komponentów oraz zgodnie z zamiarem działań prowadzonej operacji CONOPS (ang. Concept of Operation). Głównym celem projektowania Kill Boxów jest

redukcja wymaganej koordynacji przy jednoczesnym dostarczeniu jak największej ilości różnego rodzaju wsparcia²⁴. Działania te mają na celu elastyczne użycie przestrzeni powietrznej, a także zapobieganie ognia bratobójczego. Zgodnie z zapisami sojuszniczych dokumentów doktrynalnych Kill Boxy są narzędziem wspierającym działania dowódcy sił połączonych i muszą wpisywać się w ustalony plan dowódcy odnośnie do rażenia celów (zgodnie z ich priorytetem), manewrem wojsk oraz planowanymi efektami do osiągnięcia. Dowódca operacyjny ustanawia zwierzchnika odpowiadającego za podjęcie decyzji dotyczącej rozmiaru, lokalizacji i czasu użycia Kill Boxów na podstawie bieżącej sytuacji i planu operacji. Pozostałe aspekty warunkujące ustanowienie Kill Boxu to rozmieszczenie wojsk własnych i przeciwnika, spodziewana szybkość manewru, możliwości uzbrojenia, intencja i tempo prowadzonych działań. Ustanowienie KB jest zazwyczaj wsparciem decyzji podjętych w procesie targetingu. W związku z powyższym środek ten jest dowiązywany do rejonu zainteresowania, w którym może występować cel poprzez identyfikację tego rejonu, w którym pożądanym jest osiągnięcie planowanego efektu. Kill Box może stanowić uzupełnienie innych środków FSCMs takich, jak linia koordynacji ognia FSCL (ang. Fire Support Coordination Line), CFL (ang. Coordination Fire Line)²⁵. Ponadto daje możliwość dowódcy skupić wysiłki izolacji lotniczej (AI) i platform ognia pośredniego.

Znaczące różnice w definiowaniu i praktyce ustanawiania Kill Boxów generują potrzebę dokonania głębszej analizy tych środków koordynacji oraz zbadania ich cech i właściwości. Jednakże niezależnie od źródła definiowania KB można konstatować, że używając tego środka koordynacji, należy pamiętać o kilku podstawowych zasadach: 1) FSCMs nie wykluczają się wzajemnie, dlatego Kill Boxy mogą zawierać inne rodzaje środków FSCMs w swoich granicach takich, jak: NFAs (ang. No Fire Areas), ROZ (ang. Restricted Operation Zone) lub ACA (ang. Airspace Coordination Areas). Należy również podkreślić, że ograniczające środki koordynacji wsparcia ogniowego – FSCM, oraz środki koordynacji przestrzeni powietrznej mają zawsze priorytet ważności, jeżeli są ustanowione w KB; 2) środki rażenia naziemnego i statki powietrzne niezaangażowane w zadanie wykonywane w KB nie powinny naruszać jego granic i manewrować w nim bez koordynacji. Jeżeli wymaga tego zadanie i inne środki muszą operować w KB (np. rozpoznanie, operacje specjalne), który ma

24 Ibidem.

25 AArtyP-5..., s. B-3.

status „HOT”, to należy ustanowić w nim dodatkowe FSCM, np. NFA, żeby chronić wojska własne wykonujące zadanie w KB. W razie braku możliwości ustanowienia dodatkowych FSCM w KB jego zwierzchnik²⁶ musi anulować go lub zmienić status odpowiednich kwadratów tak, żeby zapobiec ogniu bratobójczemu; 3) jeżeli statek powietrzny ma zaplanowane misje w KB, to należy sprecyzować, kto w danym KB jest koordynatorem. Koordynator danego Kill Boxu jest odpowiedzialny za dekonfliktację samolotu, a także określenie skutków uderzenia. Jeżeli jest taka możliwość, to koordynatorem może być Forward Air Controller (Airbone) – FAC (A); 4) Kill Boxów nie stosuje się generalnie do misji CAS. Jeżeli misja CAS wymaga działania w rejonie zaplanowanego Kill Boxu, to odpowiedzialna komórka powinna wygenerować status „Cold” w danym KB lub jego części. Kill Boxy nie zastępują konieczności wykonania końcowego naprowadzania przez JTAC-a w ramach misji CAS ani procedur misji AI w odniesieniu do wyznaczonych wcześniej celów²⁷; 5) odpowiednia komórka w systemie dowodzenia²⁸ musi uaktualniać informacje o KB (wysokość, częstotliwość, środki kontroli wewnątrz) zgodnie z przyjętym systemem publikowania i rozpowszechniania przedmiotowej informacji; 6) wszystkie załogi lotnicze wykonujące zadania w ramach KB zobowiązane są do przestrzegania zasad zgodnych z prawem użycia broni – ROE (Rules Of Engagement), prawem konfliktów zbrojnych – LOAC (ang. Law Of Armed Conflict) oraz instrukcjami specjalnymi – SPINS (ang. Special Instructions)²⁹; 7) w związku z możliwością pojawienia się w przestrzeni operacyjnej celu, który nie był znany w czasie planowania, mogą zostać ustanowione Kill Boxy nieplanowane „On-order”. Kill Boxy tego typu są ustanawiane do wsparcia działań misji AI. Jednakże nie oznacza to, że pilna potrzeba powstania KB zwalnia z zasad jego planowania. Niemniej jednak czas tych procedur może być znacznie zmniejszony.

26 Zwierzchnik Kill Boxu jest zobowiązany do utrzymywania stałej świadomości dotyczącej manewru wojsk własnych w KB oraz jego pobliżu.

27 ATP-3.3.2.1, *Tactics...*, s. A-II-2.

28 Planowana w siłach zbrojnych komórka etatowa połączonego wsparcia ogniowego (PWO) lub wchodząca w jej skład komórka zarządzania przestrzenią powietrzną/przestrzenią walki (ang. Air Space Management/Battle Space Management – ASM/BSM).

29 ATP-3.3.2.1, *Tactics...*, s. A-II-4.

Bibliografia

Glen A., Marud W., *Kontrola przestrzeni powietrznej w czasie kryzysu i wojny*, Warszawa 2002.

Silverman D., *Prowadzenie badań jakościowych*, Warszawa 2012.

Wiśniewski J., *System walki Sił Zbrojnych RP w otoczeniu sojusznicznym*, [w:] *Obronność jako dyscyplina naukowa*, red. A. Polak, K. Krakowski, Warszawa 2015.

Kill Boxes as advanced coordination measures in the execution of joint fire

Abstract

The article presents the results of research carried out in order to solve the main research problem expressed in the form of the question: How to properly use advanced means of coordinating activities? Theoretical and empirical research methods such as synthesis, analysis, comparison and expert interview were used to solve the research problem. On the basis of the research results, the characteristics of advanced means of coordinating the activities of the so-called Kill Boxes used to execute Joint Fire (JF). Their types, organization and management are described in relation to the fire and airspace statuses. The publication mentions the method of planning and preparing Kill Boxes, which may be helpful in future Polish and allied military operations. The conclusions presented arguments classifying the Kill Box as a means of coordination dedicated to the operational command level, and due to the significant differences in definition and practice, the need for a deeper analysis of these measures and the examination of their characteristics and properties was proposed.

Key words: Airspace Coordination Measures (ACMs), Fire Support Coordination Measures (FSCMs), Airspace Control